

Střípky z dějin: Helmy

Antonín Tichý

Hasičské helmy atraktivní jsou velmi – svádí k uplatnění „básnického střeva“ leckterého veršotepce. A je lhostejné, zda jsou to celokožené černé přilby s ozdobnými mosaznými doplňky nebo nablýskané parádní helmice ze žlutého kovu se hřebenem na vrcholu připomínající honosnou výstroj císařských dragounů - tak odlišné od integrální anatomicky tvarované ochrany hlavy současných bojovníků s ohnivým živlem. Pro historické helmy německých „fojervérů“ měl slabost už můj táta. Několik parádních mosazných čepic nastříhal na čtverečky plechu o rozměrech 2 x 2 cm a používal je jako ideální a praxí osvědčenou pájku při obloukovém svařování pásových pil. V tomto směru byl ryzí pragmatik. Současní sběratelé militarií z druhé světové války by si při pohledu, jak se v jeho rukách mění honosné dýky a značkové bajonety na unikátní jednoúčelová soustružnická dláta rvali neexistující porost z vyholených hlav. Helmice skončivší na dlažbě pocházejí z vesničky Babí, dnes městské části Trutnova. Podobný znak pouze s jiným názvem obce používalo mnoho dalších sborů v regionu. Nějakou tajnou skrýš s vyřazenými součástkami výstroje z hasičské zbrojnice vyplenili kdysi dávno myslivci, scházející se v babském honebním revíru na Vobešlovce, útulné chatičce ve školním polesí trutnovské lesárny. V Muzeu Podkrkonoší

v Trutnově mají v depositáři mimo mnoha jiných i pěknou mosaznou helmu se dvěma zrcadlově obrácenými propletenými písmeny F ve znaku patřící údajně dobrovolným hasičům z předválečné Svobody nad Úpou. Proč ale jsou ty iniciály jen dvě, když celý název sboru zněl „Freiwillige Feuerwehr Freiheit“ ví snad jen jejich nebeský patron svatý Florian. Jinou raritku nosíval na každoroční sraz lyžníků po staru známý jako „Svobodské Práskačky“ dlouholetý hasičský funkcionář, svérázná figura s naježeným plnovousem v historické uniformě Ota O. Černá kožená unikátní přilba továrního hasičského sboru papírenské firmy Eichmann s krásně zachovalým netuctovým znakem „přežila“ už pěknou řádku bujarých jízd mnoha ročníků. Několik různých typů ochranných i přehlídkových helmic nosily na hlavách početné generace svobodských hasičů. Své opravdové přilbičky měl i hasičský potěr. Těm rozjiveným klukům obzvláště slušely. O bohatou škálu parádních helmic s malým i velkým státním znakem z českého vnitrozemí ozdobeným hasičskými atributy sekerek a žebříků, doplněnými na bocích lvími hlavami je historie svobodského hasičstva ochuzena. V oblastech s německy mluvící většinou se i spolky inspirovaly vzorem velkého souseda, anebo tvrdošijně trvaly na starých dobrých rakouských symbolech. Po konci války v „pětačtyřicátém“ byla většina zbrojnic v pohraničí vybavena ocelovými přilbami německého Wehrmachtu vzor 35 přestříkanými na černo. Ty mezi novými osídlenci moc oblíbené nebyly – příliš připomínaly válku a okupanty. Ani černou barvou přelakované vojenské „blembáky“ sovětského

typu vzor 50 nebyly oproti předválečným frajerským přilbám žádná paráda. V té době už byli hasiči degradováni na požárníky a tak jejich výměnu za odlehčené bílé zásahové skořepiny z polykarbonátu, které se s původním označením PZ – 1 začaly s pozdějšími mnoha variantami zavádět do užívání začátkem sedmdesátých let minulého století, docela uvítali. Pánové Michl, Hofman, Šafář a Dubský z továrního družstva Krkonošských papíren nepodcenili pečlivé dotažení podbradníku ani při běžném cvičení, jak dokládá jedna z fotografií. O krásných děvčatech se říká, že jim sluší všechno. Přesto mě při pohledu na vítězné družstvo svobodských žen s putovní standartou napadá uličnická myšlenka, že by mohly účinkovat v klipu k písni s textem ikony undergroundu básníka Egona Bondyho, který pro svou kapelu Plastic People of the Universe zhudebnil Mejla Hlavsa v roce 1977 – Muchomůrky bíléléé...

Kluci z Dolního Maršova začínali „u hasičů“ koncem padesátých let.

Znak na helmu hasičského sboru z Babí u Trutnova / Helma svobodských hasičů v Muzeu Podkrkonoší / Hasičská helma s malým znakem ČSR / Helma továrních hasičů firmy Eichmann / Detail znaku Eichmann Company

Předválečný svobodský hasičský potěr. Nejsou rozkošní?

Svobodský sbor na společné fotografii / Hasiči firmy Piette / V plné parádě s praporem

Dávejte pozor, noty má Honza / Vojenské „blembáky“ a stará garda / Když byly babičky fešné hasičky